

Vyjádření školitele Mgr. Lenky Rázgové k průběhu studia a k disertační práci “Využití zkušenosti zprostředkovaného učení ve školní výuce pro kognitivní rozvoj žáků”

předkládané v roce 2017 na Katedře psychologie FF UK

I. Hodnocení celého doktorského studia

Mgr. Lenka Rázgová (roz. Janoušková) absolvovala **doktorský studijní program psychologie, obor sociální psychologie** v letech 2012 - 2017. Ve své doktorské práci navázala na téma, jež rozpracovala již v rámci projektu diplomové práce. Pojala ho však mnohem komplexněji, více do hloubky, za využití kvantitativní metodologie, s rozsáhlým výzkumným souborem a propracovaným výzkumným designem.

Vzhledem k dlouhodobému a intenzivnímu zaměření na problematiku rozvoje dětí a dospívajících za využití teorie zkušenosti zprostředkovaného učení a dalších souvisejících koncepcí se také její odborné působení v době doktorského studia i zaměření výkonu profese ubíralo tímto směrem. Po dobu studia publikovala v odborných periodících a prezentovala své poznatky na odborných konferencích, jež úzce souvisejí s problematikou pedagogické psychologie, jako jedné z aplikačních disciplín sociální psychologie.

Opakovaně se aktivně zapojila na konferenci Škola jako místo setkávání, kterou již deset let pořádá katedra psychologie FF UK. Jedná se o akci, která již dosáhla mezinárodního renomé a každoročně se jí účastní několik set odborníků z oblasti školství. Při této příležitosti Mgr. Lenka Rázgová působila jako člen odborného organizačního týmu konference, ale současně publikovala několik let po sobě v recenzovaných sbornících, jež byly publikovány jako nedílná součást celé odborné akce, a v neposlední řadě na konferenci přednášela a moderovala odborné sekce.

Na katedře psychologie FF UK se podílela na výuce psychologie pro učitele, kterou oddělení pedagogické psychologie v každém semestru organizuje pro FF UK i PŘF UK. Výuka má charakter přednášek a sociálně psychologického výcviku. Mgr. Lenka Rázgová na kvalitní úrovni zvládala jak teoretické přednášky, tak intenzivní a systematickou výcvikovou práci se skupinami studentů.

Ve výkonu profese psychologa se věnuje na několika pozicích různé problematice, která úzce souvisí s oblastí sociální psychologie. V kontextu zaměření doktorského studia stojí za pozornost její dlouholetá práce školní psycholožky, které se věnuje na jednom z renomovaných pražských gymnázií. Také v tomto prostředí intenzivně využívá poznatky získané realizací projektu disertační práce a mnohé její aktivity úzce souvisejí s teorií zkušenosti zprostředkovaného učení i rozvojem kognitivních funkcí žáků.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Disertační práce nazvaná *Využití zkušenosti zprostředkovaného učení ve školní výuce pro kognitivní rozvoj žáků* čítá 188 stran, včetně čtrnácti příloh. Jedná se o teoreticko-empirickou studii s významným přesahem do edukační praxe. Cílem výzkumného projektu bylo zmapovat dopad specifické formy edukační interakce, podpořené příležitostně i realizací intervenčního programu, na rozvoj

kognitivních schopností žáků základních škol. Východiska práce tkví v teoriích R. Feuersteina, jež jsou v praxi českých škol stále intenzivněji využívány. Doposud však bylo v našich podmínkách realizováno jen nepatrné množství studií, které by na empirické úrovni tyto přístupy zhodnotily. V zahraničí pochopitelně nalezneme řadu rozsáhlých výzkumných prací, v České republice se vždy jednalo převážně o kvalitativní studie s menším počtem respondentů. Realizace longitudinální studie zahrnující bezmála dvě stě respondentů je nesporným přínosem autorky na poli výzkumu uvedené teorie v ČR.

V první části práce autorka velmi obsáhle a z různých úhlů pohledu shrnuje teorie R. Feuersteina, jež použila jako základ své vlastní práce. Konfrontuje přístupy uvedeného autora s dalšími koncepty z pedagogické, sociální i kognitivní psychologie. Zároveň poukazuje na možnosti využití teorie v každodenních edukačních interakcích. Ačkoli se teoretická část práce jeví jako obsáhlejší a autorka pro účely jejího zpracování nastudovala nemalé množství odborné literatury, za pozornost rozhodně stojí výzkumný design realizovaného doktorského projektu. Autorka prováděla opakovaný sběr dat na několika místech v České republice. Velmi pečlivě volila cílové skupině srovnávací skupinu. Neméně důsledně koncipovala také diagnostickou baterii, jež byla pro sběr dat využita, i způsob administrace a vyhodnocení výzkumných dat. Výzkumná práce rozhodně kladla značné nároky na profesní znalosti, ale také čas a energii.

Ačkoli výsledky výzkumu nepřinesly tak jednoznačná zjištění, jak bylo očekáváno, pokládám práci za velmi důležitý příspěvek k rozpracování teorie zkušenosti zprostředkovaného učení. Pozornost si zaslouží i z hlediska edukační praxi ve školním i rodinném prostředí.

III. Dotazy k obhajobě

Autorka se věnovala sběru výzkumných dat ve značném rozsahu. Zůstaly některé výzkumné údaje nezpracovány? Je něco, co by si zasloužilo pozornost nad rámec stanoveného výzkumného designu?

V čem se významně lišily zahraniční výzkumné studie, jež potvrdily účinnost zkušenosti zprostředkovaného učení?

IV. Závěr

Mgr. Lenka Rázgová po dobu svého doktorského studia prokázala svojí odbornou erudici, kritické psychologické myšlení i dovednost propojovat psychologické teorie s jejich praktickým využitím při výkonu profese psychologa a/nebo pedagoga. Její práce i odborná činnost v průběhu doktorského studia splnily požadavky kladené na studenty doktorského studia i na disertační práce.

Předloženou disertační práci předběžně klasifikuji: *prospěla*.

11. května 2017

PhDr. Lenka Krejčová, Ph. D.